

YUNANİSTAN SEÇİMLERİNİ KİM KAZANDI KİM KAYBETTİ?

Yunanistan'da 25 Ocak 2015 tarihinde gerçekleşen seçimlerde radikal Syriza Partisi'nin zaferi, AB çevrelerinde endişeye sebep oldu. **Syriza lideri Alexis Tsipras'ın kemer sıkma politikalarını reddetmesi ve kamu borcunun bir kısmının silinmesi ile yeniden müzakere edilmesine yönelik** söylemi, Euro Alanı'nın istikrarı konusunda soru işaretlerine yol açtı.

Küresel mali krizin başlangıç yılı olan 2008 yılından günümüze, AB genelinde aşırı sağ ve sol hareketlerin güç kazandığı görülüyor. Hemen hemen tüm AB üyesi devletlerde alınan önlemler ve kemer sıkma politikaları işsizliği artırırken, özellikle orta ve alt gelir gruplarında ücretler ile sosyal kazanımlarında önemli kayıplara yol açtığı gözlemleniyor.Tüm bu yaşananların siyasi sonuçlarının olması da kaçınılmaz oluyor.

Krizi en yoğun olarak yaşayan ülkelerden biri olan Yunanistan'da da ekonomik ve sosyal sorunlar, krize yol açmakla sorumlu tutulan merkez sağ ve merkez sol partilerin kamuoyu desteğini önemli ölçüde azaltırken, halkın umudunu radikal hareketlere yöneltmesi sonucunu doğurdu.

Bu aşamada, AB'nin yapması gereken, serinkanlı bir şekilde Yunanistan'daki demokratik seçimlerin sonuçlarını kabullenmek ve Yunanistan meselesini bir kez daha masaya yatırmak oldu. AB karar alıcıları, Yunan halkının meşru endişelerini de dikkate alarak, borcun yeniden müzakere edilmesini sağlamaları gerekiyor. Aksi takdirde, hem Syriza Partisi'nin sisteme entegre olması zorlaşabilir hem de bu durum Euro Alanı'nın bütünlüğü ve sürdürülebilirliği açısından olumsuz sonuçlar doğurabilir.

AB'nin çoğulcu yapısı, farklı siyasi ve ideolojik görüşleri de içinde barındırabilmeli ve sokaktaki vatandaşın sorunlarına çözüm üretebilmeli. AB, en önemli meselelerinden biri olan "demokratik açık" meselesini ancak bu şekilde aşabilir ve bütünleşme sürecini devam ettirebilir. Avrupa'nın geleceği, tek

merkezden politikaların empoze edildiği bir AB değil, ulusal ve bölgesel çeşitliliğinin harmanlanarak, ortak çözümler ürettiği bir Birlik olmayı gerekli kılıyor.

Yunanistan Başbakanı Aleksis Tsipras, Avrupa Parlementosu Başkanı Martin Schulz'la görüştü.

TROYKA VADESİNİ DOLDURDU

Komşu ülke Yunanistan'da 25 Ocak 2015 tarihinde gerçekleştirilen seçimleri, radikal solcu Syriza Partisi kazandı. Katılım oranının %60'ın biraz üzerinde olduğu seçimlerde, ülkedeki kemer sıkma politikalarına savaş açan ve Yunanistan'ın borcunu yeniden müzakere edeceğini söyleyen 40 yaşındaki radikal sol lider Alexis Tsipras'a %36 oy çıktı. Hükümetteki merkez sağ parti Yeni Demokrasi Partisi ise, %27'de kaldı.

Seçimlere katılan diğer beş partinin de Yunan Parlamentosu'nda temsil hakkı kazanması bekleniyor. Bu partiler arasında en ilgi çekici olan ise aşırı sağcı Altın Şafak Partisi. Seçimleri üçüncü olarak geride bırakan Altın Şafak'ın oy oranı %6'nın biraz üzerinde. Bu yazı kaleme alındığında resmi sonuçların henüz açıklanmadığı seçimlerde, 300 sandalyeli Yunan Parlamentosu'nda Syriza şimdiden 149 sandalyeyi almış durumda. Syriza'nın çoğunluğu elde edebilmesi için Parlamento'da iki sandalyeye daha ihtiyacı var.

Seçimlerin galibi Syriza Partisi lideri Alexis Tsipras, seçimlerle Yunan halkının kemer sıkma politikalarıyla, ekonomik yıkıma karşı güçlü ve açık bir mesaj verdiğini söylerken, AB, Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Avrupa Merkez Bankası'ndan (AMB) oluşan Troyka'nın artık geçmişte kaldığını vurguladı; kriz konusunda adil ve tüm tarafların yararına olacak çözüm konusunda müzakere edecekleri sözünü yineledi.

SYRİZA NEDEN KAZANDI?

Yunanistan 2008 yılında Avrupa'yı teslim

alan ekonomik krizden en fazla etkilenen ülke oldu. Kemer sıkma politikaları kapsamında kamu hizmetleri, emeklilik, sosyal güvenlik gibi alanlarda yaşanan sert kesintiler, Yunan halkını yıllardır zorluyor. Ülkede işsizlik oranı %25'lere dayanmışken, 25-35 yaş arası işsizlik %50'nin biraz altında. Devlete gelir elde etmek amacıyla oluşturulan ek mülkiyet vergisi ise orta sınıfı biraz daha sıkıştırmış durumda. Böyle bir ortamda, Yunanistan'ın borçlarının geri ödenmesinde faiz oranlarının yeniden görüşülmesi ve vadelerin uzatılması, asgari ücretin 751 euroya yükseltilmesi, 300 bin yeni istihdam alanının yaratılması ve emekli maaşlarının iyileştirilmesi sözüyle yola çıkan Syriza'nın seçimlerin galibi olması Yunanistan için çok büyük bir sürpriz olmadı. 2009 seçimlerinde oyların yalnızca %4,6'sını alabilen Syriza'nın bugün oy oranını %36'ya çıkarmış olması, Yunan kamuoyunun kemer sıkma politikalarına tepkisinin bir yansıması olarak değerlendiriliyor.

YUNANİSTAN'I NELER BEKLİYOR?

Syriza'nın tek başına iktidar olabilmesi için Yunan Parlamentosu'ndaki 151 sandalyeyi alması gerekiyordu. Ancak %36 oy oranıyla Syriza'nın Parlamento'da garantileyebildiği sandalye sayısı 149 oldu. Bu noktada, diğer partilerin Parlamento'da az sandalyeyle temsil ediliyor olsalar da, koalisyonun oluşturulabilmesi için önemli rol oynayacakları önceden biliniyordu.

▼ Yunanistan'da seçimleri kazanan Syriza Partisi'nin lideri Alexis Tsipras.

▲ Yunanistan Başbakanı Aleksis Tsipras, Brüksel'deki ilk görüşmesini AB Komisyonu Başkanı Jean Claude Juncker'le gerçekleştirdi.

Aleksis Tsipras 26 Ocak 2015 tarihinde, 2012 yılında Yeni Demokrasi Partisi'nden ayrılarak parti kuran Bağımsız Yunanlar Partisi'nin (ANEL) lideri Panayiotis Kammenos ile görüştü. Görüşmenin ardından Kammenos tarafından yapılan açıklamada, ANEL'in Aleksis Tsipras'a güvenoyu vereceği ve yeni hükümetin Syriza-ANEL koalisyonundan oluşacağı belirtildi. Yeni koalisyon hükümeti, Parlamento'daki 300 koltuğun 162'sini alarak çoğunluğu oluşturuyor.

İLK TEPKİLER: KİM NE DEDİ?

Yunanistan'daki seçimlerde kemer sıkma politikaları karşıtı Syriza'nın galibiyeti AB içerisinde şimdiden yankı bulmuşa benziyor. İngiltere Başbakanı David Cameron, seçim sonuçlarının AB çapında ekonomik belirsizliği artıracağını söylerken, Alman Merkez Bankası Başkanı Jens Weidmann, Syriza'nın zaferinin, ekonomik krizin çözülmesi için elde edilen kazanımları tehlikeye atmayacağını umduklarını söyledi.

Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande tarafından yayımlanan resmi açıklamada, "Dileğimiz; Euro Alanı'nın istikrarına katkı sağlayacak biçimde, iki ülke arasındaki işbirliğinin, Avrupa değerlerinin temelini oluşturan, ilerleme, dayanışma ve sorumluluk ruhuyla sürdürülmesidir" ifadesine yer verildi.

AP Sosyalistler ve Demokratlar İlerici İttifakı (S&D) Grubu Başkanı Gianni Pittella ise Syriza'nın zaferini, Euro Alanı'nda yürütülen ekonomi politikalarının değişmesi gerektiği yönünde değerlendirdi. Öte yandan, Belçika Maliye Bakanı Johan Van Overtveldt, borçların yeniden yapılandırılması ve gerekli usullerin tekrardan görüşülmesine ilişkin açık kapı bulunduğunu, ancak bunun Yunanistan'ın Parasal Birlik kurallarına saygı göstermesi temelinde gerçekleşeceğini söyledi.

AVRUPA'YI NELER BEKLİYOR?

Öncelikle Yunanistan'da radikal sol partinin seçimlerden zaferle çıkmasının, AB çapında diğer sol partileri cesaretlendirme ihtimali bulunuyor.

Radikal sol Syriza, kamu harcamalarında yaşanan kesintileri tersine çevirerek, maaşları ve emeklilik hizmetlerini artırmayı vaat ediyor. Syriza ayrıca bugün büyük bir kısmı Euro Alanı ülkeleri tarafından ödenen Yunanistan'ın kamu borçlarını silmeyi istiyor. Hiç şüphesiz euro-dolar paritesinin son 11 yılın en düşük seviyesine geldiği ve AMB'nin tarihinin en büyük tahvil alımını gerçekleştirdiği bu dönemde, Syriza'nın vaatleri AB ekonomisi için büyük bir endişe demek. Olası bir Syriza hükümeti, Yunanistan'ın kamu borçlarının Troyka ile yeniden müzakere edileceği anlamına geliyor. Bu sebeple AB ve uluslararası finans kurumları endişe içinde.

Yunanistan'ın seçim sonuçları ışığında, AB'nin yapması gerekenin, Yunanistan meselesini masaya yatırmak ve Yunan halkının meşru endişelerini de dikkate alarak, borcun yeniden müzakere edilmesini sağlaması olarak öngörülüyor. Aksi takdirde, hem Syriza Partisi'nin sisteme entegre olması zorlaşabilir hem de Euro Alanı'nın bütünlüğü ve sürdürülebilirliği açısından olumsuz sonuçlar doğurabilir.